

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

P. Virgilio Maronis Æneis

Vergilius Maro, Publius

Antverpiae, 1565

P. Virgilio Maronis Æneidos Liber III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69273](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69273)

P. VIRGILII MARONIS

ÆNEIDOS LIBER IIII.

ARGVMENTVM.

Dido amore Aeneæ insaniens, animi sui morbum sorori aperit, eiusque consilium secuta, ad nuptias animum adijcit. Iuno quoque, ut Aeneam facilius ab Italia auerteret, agit cum Venere, ut eius bona venia liceat Aeneæ Elissam vxorem ducere: quoque id cōmodius fieri possit, se oportunitatem oblaturam ostendit. Postridie Aeneas, & Dido venatum proficiscuntur. Ibi omnibus iam prædæ intentis, Iuno subitam immittit tempestatem. Comites alius aliò diffugiūt. Aeneas, & Dido in idem antrum conueniunt, ibique infaustus omnibus coniunguntur. Interim Iupiter, Iarbæ, Getulorum regis, qui aduenā sibi præferri iniquo animo ferebat, precibus fatigatus, Mercurium mittit ad Aeneam, iubetque ut relicta Africa in Italiam nauiget. Ille Iouis imperio morem gerens, quæcunque ad nauigationē erant necessaria, clam per socios parari iubet. Ceterum Dido, ubi classem instaurari sensit, suspicata id quod erat, grauiter cum ipso exoptulat, precibusque, & lacrymis tum per se ipsam, tum per sororem, cum ab incepto reuocare conatur. Aeneas iterum in somnis à Mercurio admonitus, intempesta nocte anchoram soluit. illa doloris impatiens, in editissima ædiū parte, simulatione sacrorum ingentem pyram exstruit, ablegataq. Barce, Sichæi nutrice, ne quid destinatae morti impedimenti afferret, necem sibi consciscit.

Aliud argumentum.

*Ardet amore graui Dido, soror Anna que suadet
Nubere. iunguntur nimbo cogente sub antro.
Incusat precibus patrem contemptus Iarbæ.
Nauigat Aeneas iussu Iouis. illa dolore
Impatiens, & amore necem sibi protinus infert.*

T REGINA graui iam dudum
 saucia cura
 Vulnus alit venis, & caeco carpitur
 igni.

5 **A** Multa viri virtus animo, multusq. Apol. Arg. 57.
de Medea.
 recurſat

Gentis honos: haerent infixi pectore vultus,
 Verba que nec placidam membris dat cura quiete.

Postera Phoebea *lustrabat lampade terras, illustrabat.

10 Humentem que aurora polo dimouerat umbram,
 Cum sic unanimem alloquitur male sana sororem.

Anna soror, que me suspensam insomnia terrent:

Quis nouus hic nostris successit sedibus hospes?

Quem sese *ore ferens? quam forti pectore, & armis? vnde illud su-
pra, Obstupuit
primo aspectu
Sidonia Dido.

15 Credo equidem (nec vana fides) genus esse deorum.

Degeneres animos timor arguit. heu quibus ille

lactatus fatis? qua bella exhausta canebat?

Si mihi non animo fixum, immotum que sederet,

Nec cui me vinclo vellem sociare iugali,

20 Postquam primus amor deceptam morte sefellit;

Si non pertesum thalami, tede que fuisset:

Huic vni forsā potui succumbere culpa.

Anna (fatebor enim) miseri post fata Sichaei

Coniugis, & sparsos fraterna sede penates,

25 Solus hic *inflexit sensus, animum que labantem pro, impulsu
labare fecit.

Impulit: agnosco veteris vestigia flamma.

Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat,

Vel pater omnipotens adigat me fulmine ad umbras,

Pallentes umbras Erebi, noctem que profundam;

30 Ante pudor, quam te violem, aut tua iura resoluam. vincla iugalia.

Ille meos, primus, qui me sibi iunxit, amores,

Abstulit: ille habeat secum, seruet que sepulcro.

Sic

Sic effata, sinum lacrymis implevit obortis.

Anna refert: ô luce magis dilecta sorori,

Solâ ne perpetua marens carpere iuuenta?

Homerus in Il. * *Nec dulces natos, Veneris nec premia noris?*

30. *Id cinerem, aut manes credis curare sepultos?*

Esto, agram nulli quondam flexere mariti,

rex Libya. *Non Libya, non ante Tyro despectus * Iarbas,*

Ductores que alij, quos Africa terra triumphis

Diues alit: placitône etiam pugnabis amori?

Nec venit in mentem, quorum confederis aruis?

Hinc Getula urbes, genus insuperabile bello,

vel, scui: vel, qui
equis vtuntur
sine franis. *Et Numida * infræni cingunt, & inhospita Syrtis:*

Hinc deserta siti regio, latêque furentes

Barcai. quid bella Tyro surgentia dicam,

Germani que minas?

Dys equidem auspiciibus reor, & Iunone secunda

Huc cursum Iliacas vento venisse carinas.

Quam tu urbem soror hanc cernes? que surgere regna

Coniugio tali? Teucrum comitantibus armis

Punica se quantis attollet gloria rebus?

Tu modo posce deos veniam, sacris que litatis

da operam: vt
Indulget vino. ** Indulge hospitio, causas que innecte morandi:*

Dum pelago desauit hiems, & aquosus Orion,

Quassatæ que rates, & non tractabile celum.

His dictis incensum animum inflammavit amore:

Spem que dedit dubia menti, soluit que pudorem.

Principio delubra adeunt, pacem que per aras

Exquirunt: mactant lectas de more bidentes

qui apte vibi-
bus libertatis
est deus. *Legifera Cereri, Phœbo que, patri que * Lyæo,*

Iunoni ante omnes, cui vincla iugalia cura.

Ipsa tenens dextra pateram pulcherrima Dido,

Candentis vacca media inter cornua fundit;

Aut

- Aut ante ora deum pingues spatiantur ad aras,
 Instaurat que diem donis; pecudum que reclusis
 Pectoribus inhians, spirantia consulit exta.
 Heu vatium ignara mentes: quid vota furentem,
 5 Quid delubra inuant? est mollis flamma medullas
 Interea, & tacitum vinit sub pectore vulnus.
 Vritur infelix Dido, tota que vagatur
 Urbe furens: qualis coniecta cerua sagitta,
 Quam procul incautam nemora inter Cressia fixit
 10 Pastor agens telis, liquit que volatile ferrum
 * Nescius: illa fuga siluas, saltus que peragrat
 Dictæos: heret lateri letalis arundo.
 Nunc media Aeneam secum per moenia ducit,
 Sidonias que ostentat opes, urbem que paratam.
 15 Incipit effari, media que in voce resistit.
 Nunc eadem, labente die, conuiuia querit,
 Iliacos que iterum * demens audire labores
 Exposcit, pendet que iterum narrantis ab ore.
 Post, ubi digressi, lumen que obscura vicissim
 20 Luna premit, suadent que cadentia sidera somnos:
 Sola domo meret vacua, stratis que relictis
 Incubat: illum absens absentem audit que, videt que:
 Aut gremio Ascanium, genitoris imagine capta,
 Detinet; insandum si fallere possit amorem.
 25 Non cæpta assurgunt turres: non arma iuuentus
 Exercet, portus ue, aut propugnacula bello
 Tata parant: pendent opera interrupta, minæ que
 * Murorum ingentes, æquat que machina celo.
 Quam simul ac tali persensit peste teneri
 30 Cara Iouis coniux, nec famam obstare furori,
 * Talibus aggreditur Venerem Saturni adictis.
 Egregiam vero laudem, & spolia ampla refertis
 Tu que*

Homerus in Il.
122.

ignotatus à cerua, non qui ceruam ipse nesciret.

que vellet eadem, que nouerat, audire.

qui videntur minari pinnarum altitudine.

Homerus in Il.
73.154.

singula verba
in hoc versu
habent empha-
sim.

Tu que, puer' q. tuus, magnum & memorabile nume;

*Vna dolo diuūm si femina victa duorum est.

Nec me adeò fallit, veritam te moenia nostra

Suspectas habuisse domos Carthaginis altae.

Sed quis erit modus? aut quò nunc certamine tanto? 5

Quin potiùs pacem aeternam, pactos' que Hymeneos

Exercemus. habes, tota quod mente petisti.

Ardet amans Dido, traxit' que per ossa furorem.

Communē hunc ergo populum, paribus' que regamus

Auspicijs. liceat Phrygio seruire marito, 10

Dotales' que tua Tyrios permittere dextrae.

Homerus in Il.
155.

Olli (sensit enim simulata mente locutam,

Quò regnum Italia Libycas auerteret oras)

tangit tria, for-
tunam, id est
casum, fata, vo-
luntatem deo-
rum.

Sic contrà est ingressa Venus. Quis talia demens

Abnuat? aut tecum malit contendere bello? 15

Si modò quod memoras, factum *fortuna sequatur.

Sed fatis incerta feror, si Iupiter vnam

Esse velit Tyrijs urbem, Troia' que profectis

Misceri' ue probet populos, aut foedera iungi.

Tu coniux: tibi fas animum tentare precando. 20

Perge: sequar. Tum sic excepit regia Iuno.

vt exploremus
à Ioue.

Mecū erit *iste labor. nunc qua ratione, quod instat,

Confieri possit, paucis, aduerte, docebo.

Venatum Aeneas, vna' que miserrima Dido

aperuerit, no-
cte tectum.

In nemus ire parant, ubi primos crastinus ortus 25

Extulerit Titan, radijs' que *retexerit orbem.

His ego nigrantem commista grandine nimbum,

Dum trepidant ala, saltus' que indagine cingunt,

Desuper infundam, & tonitru calum omne ciebo.

nubium cali-
gine.

Diffugient comites, & *nocte tegentur opaca. 30

eadem verba
158.

Speluncam Dido, dux & Troianus eandem

Deuenient. adero, & *tua si mihi certa voluntas,

Connubio

Connubio iungam stabili, propriam' que dicabo.

Hic Hymenæus erit. Non aduersata petenti

Annuat, atque dolis risit Cytherea repertis.

Oceanum interea surgens aurora reliquit:

5 It portis, *iubare exorto, delecta iuuentus:

Retia rara, plage, lato venabula ferro:

Massyli' que ruunt equites, & odora canum *vis.

Reginam thalamo cunctantem ad limina primi

Pœnorum expectant: ostro' que insignis, & auro

10 Stat sonipes: ac frena ferox spumantia mandit.

Tandem progreditur, magna stipante caterua,

Sidoniam picto chlamydem circumdata lymbo:

Cui pharetra ex auro, crines nodantur in aurum,

Aurea purpuream subnectit fibula vestem.

15 Nec non & Phrygiæ comites, & *letus Iulus

Incedunt ipse ante alios pulcerrimus omnes

Infert se socium Aeneas, atque agmina iungit.

*Qualis, ubi hibernam Lyciam, Xanti' que fluenta Apoll. Arg. 10.

Deserit, ac Delum maternam inuisit Apollo:

20 Instaurat' que choros, misti' que altaria circum

Cretes' que, Dryopes' que fremunt, picti' q. Agathyrsi:

Ipsè iugis Cynthi graditur, molli' que *fluentem

Fronde premit crinem fingens, atque implicat auro:

Tela sonant humeris. haud illo *segnior ibat

25 Aeneas: tantum egregio decus enitet ore.

Postquam altos vetum in montes, atque inuia lustra;

Ecce ferè saxi deiecta vertice capra

Decurrere iugis. alia de parte patentes

Transmittunt cursu campos, atque agmina cerui

30 Puluerulenta fuga glomerant, montes que relinquunt.

At puer Ascanius medijs in vallibus acri

Gaudet equo, iam' que hos cursu, iam præterit illos

F

Spuman-

Lucifero.

plus significat,
quàm multi-
tudo, vt ait
Seruius.

more puerorū.

vnguentatum.

deformior. nā
virtus, & pul-
critudo inuicē
vsurpantur.
quod notauit
Seruius.

Spumantem' que dari pecora inter inertia votis
Optat aprum, aut fuluum descendere monte leonem.

Interea magno misceri murmure calum,

Incipit: insequitur commissa grandine nimbus.

Et Tyrii comites passim, & Troiana iuventus,

Dardanius' que nepos Veneris diuersa per agros

Tecta metu petiere: ruunt de montibus amnes.

Speluncam Dido, dux & Troianus eandem

Deueniunt. prima & Tellus, & pronuba Iuno

Dant signum. fulsere ignes, & conscius aether

Connubij, summo' que *ulularunt vertice nymphae.

Ille dies primus leti, primus' que malorum

Causa fuit. neque enim spes, fama' ue mouetur,

Nec iam furtiuum Dido meditat'ur amorem:

Coniugium vocat: hoc pratexit nomine culpam.

Extemplo Libya magnas it fama per vrbes,

Fama, *malum, quo non aliud velocius ullum:

Mobilitate viget, vires' que acquirit eundo,

Parua metu primo, *mox sese attollit in auras;

Ingreditur' que solo, & caput inter nubila condit.

Illam terra parens, ira irritata deorum,

Extrema (ut perhibent) Cæo, Encelad' que sororem

Progeniit, pedibus celerem, & pernicipibus alis,

Mostrū horrēdū, ingēs: cui quot sunt *corpore pluma,

Tot vigiles oculi subter, (mirabile dictu)

Tot lingua, totidem ora sonant; tot subrigit aures:

Nocte volat celi medio, terrā' que per umbram,

Stridens, nec dulci declinat lumina somno.

Luce sedet custos, aut summi culmine tecti,

Turribus aut altis, & magnas territat vrbes,

Tam ficti, prauī' que tenax, quā nuntia veri.

Hæc tum multiplici populos sermone replebat.

Gaudens

vt in ijs nu-
ptijs, quas
mors secutura
esset.

definitio fame.

Hom. in Il. 45.
& Callima-
chus.

non ipsius, sed
omnium cor-
poribus: vt si
diceret, quot
sunt arena.

- Gaudens, & pariter facta, atque infecta canebat:
 Venisse Aeneam, Troiano à sanguine cretum,
 Cui se pulcra viro* dignetur iungere Dido.
 Nunc hiemem inter se luxu, quam longa, fouere,
 5 Regnorum immemores, turpi que cupidine captos.
 Hæc passim dea fœda virum diffundit in ora:
 Protinus ad regem cursus detorquet Iarbam:
 Incendit que animum dictis, atque aggerat iras.
 Hic Ammone satus, raptâ Garamantide nympâ,
 10 Templâ Ioui* centum latis immania regnis,
 Centum aras posuit, vigilem que sacrauerat ignem,
 Excubias diuim aternas, pecudum que cruore
 Pingue solum, & varijs florentia limina fertis.
 Is que* amens animi, & rumore accensus amaro,
 15 Dicitur ante aras, media inter numina diuim,
 * Multa Iouem manibus supplex orasse supinis.
 * Iupiter omnipotens, cui nunc Maurisia pictis
 Gens epulata toris Lenæum libat honorem,
 Adspicis hæc? an te genitor, cum fulmina torques,
 20 Nequidquam horremus? ceci que in nubibus ignes
 Terrificant animos, & inania murmura miscent?
 * Femina, que nostris errans in finibus urbem
 Exiguam pretio posuit, cui litus arandum,
 Cui que loci leges dedimus, connubia nostra
 25 Reppulit, ac dominum Aenean in regna recepit.
 Et nunc ille* Paris cum semiuero comitatu
 Mæonia mentum mitra, crinem que madentem
 Subnixus, raptò potitur: nos munera templis
 Quippe tuis ferimus, famam que fouemus inanem.
 30 Talibus orantem dictis, aras que tenentem
 Audit omnipotens, oculos que ad mænia torfit
 Regia, & oblitos fama melioris amantes.

quasi superior
inferiori.

finitus nume-
rus pro infi-
nito.

vt & amator,
& barbarus.

Hom. in ll. 8.
Hom. in. ll. 8 r.

inuidiam quæ-
rit à sexu.

inuidiam quæ-
rit à persona.

Homerus in
ll. 86.

Tunc sic Mercurium alloquitur, ac talia mandat.

qui Mercuriū
vehant.

Vade age, nate, voca *Zephyros; & labere pennis,
Dardanium' que ducem, Tyria Carthagine qui nunc
Exspectat, satis' que datas non respicit vrbes,

Hom. in Il. 14.

*Alloquere, & celeres defer mea dicta per auras.

Non illum nobis genitrix pulcerrima talem
Promisit, Graiūm' que ideo bis vindicat armis;

quæ aliquando
multa pareret
imperia.

Sed fore, qui *gravidam imperijs, bello' que fremētē
Italiam regeret, genus alto à sanguine Teucris
Proderet, ac totum sub leges mitteret orbem.

Si nulla accendit tantarum gloria rerum,
Nec super ipse sua molitur laude laborem:

Ascanio'ne pater Romanas invidet arces?

Quid struit? aut qua spe inimica in gente moratur?

Nec prolem Ausoniam, & Lauinia respicit arua?

Naviget. hæc summa est: hic nostri nuntius esto.

Homer. in
Od. 42.

*Dixerat: ille patris magni parere parabat.

Imperio: & primūm pedibus talaria nectit

Aurea, que sublimem alis, siue æquora supra,

Seu terram, rapido pariter cum flamine portant.

caduceum ei
ab Apolline
donatum.

Tum *virgam capit. hæc animas ille euocat Orco

Pallentes, alias sub tristia tartara mittit:

Dat somnos, adimit' que, & lumina morte resignat.

Illa fretus agit ventos, & turbida tranat

Nubila. iam' que volans apicē, & latera ardua cernit

Atlantis duri, calum qui vertice fulcit;

Atlantis, cinctum assiduè cui nubibus atris

Piniferum caput, & vento pulsatur, & imbri:

Nix humeros infusa tegit: tum flumina mento

Precipitant senis, & glacie riget herrida barba.

leni volatu.

Hic primūm *paribus nitens Cyllenius alis

Constitit: hinc toto præceps se corpore ad undas

Misit,

- Misit, * aui similis, quæ circum litora, circum
 Piscosos scopulos humilis volat æquora iuxta.
 Haud aliter terras inter, cælumque volabat,
 Litus arenosum Libyæ, ventosque secabat,
 5 * Materno veniens ab auo Cyllenia proles.
 Vt primùm alatis tetigit magalia plantis:
 Aeneam fundantem arces, ac tectâ nouantem
 Conspicit, atque illi stellatus iaspide fulua
 Ensis erat: Tyriôque ardebat murice * læna
 10 Demissa ex humeris: diues quæ munera Dido
 Fecerat, & tenui telas discreuerat auro.
 Continuò inuadit. Tu nunc Carthaginis altæ
 Fundamenta locas, pulcrâque * uxoriâ urbem
 Exstruis, heu regni, rerumque oblite tuarum.
 15 * Ipse deûm tibi me claro demittit Olympo
 Regnator, cælum, & terras qui numine torquet:
 Ipse hæc ferre iubet celeres mandata per auras,
 Quid struis? aut qua spe Libycis teris otia terris?
 Si te nulla mouet tantarum gloria rerum,
 20 Nec super ipse tua moliris laude laborem:
 Ascanium surgentem, & spes hæredis Iuli
 Respice; cui regnum Italia, Romanâque tellus
 Debentur. Tali Cyllenius ore locutus,
 Mortales visus medio sermone reliquit,
 25 Et procul in tenuem ex oculis euauit auram.
 At verò Aeneas ad spectu obmutuit amens;
 Arrectâque horrore comæ; & vox faucibus hæsit.
 Ardet abire fuga, dulcesque relinquere terras,
 Attonitus tanto monitu, imperioque deorum.
 30 Heu quid agat? quo nunc reginam * ambire furentem
 Audeat affatu? quæ prima exordia sumat?
 Atque animum nunc huc celerem, nunc diuidit illuc,

mergo.

natus enim
Maia, Atlantis
filia.toga duplex,
amictus augu-
ralis.

uxori seruiens.

Hom. in Il. 163.
117.

Hom. in Il. 271.

blanditijs cir-
cumuenire.

In partes que rapit varias, per que omnia versat.
 Hac alternanti potior sententia visa est.
 Mnesthea, Sergestum que vocat fortem q. Cloanthū:
 Classem aptent taciti, socios ad litora cogant;
 Arma parent; & que sit rebus causa nouandis, 5
 Dissimulent: sese interea, quando optima Dido
 Nesciat, & tantos rumpi non speret amores,
 Tentaturum aditus, & que mollissima fandi
 Tempora, qui rebus * dexter modus. ocys omnes
 Imperio lati parent, ac iussa facessunt. 10
 At regina dolos (quis fallere possit amantem?)
 Presensit, motus que excepit prima futuros,
 Omnia tuta timens. * eadem impia fama furenti
 Detulit, armari classem, cursum que parari.
 Seuit inops animi, totam que incensa per urbem, 15
 Bacchatur: qualis commotis excita sacris
 Thyas, ubi audito stimulant Trieterica Baccho
 Orgia, nocturnus que vocat clamore Citharon.
 Tandem, his Aeneam compellat vocibus ultro.
 * Dissimulare etiam sperasti perfide tantum 20
 Posse nefas? tacitus que mea decedere terra?
 Nec te noster amor, nec te data dextera quondam,
 Nec moritura tenet crudeli funere Dido?
 Quin etiam hiberno moliris sidere classem:
 Et medijs properas aquilonibus ire per altum, 25
 * Crudelis, quid, si non arua aliena, domos que
 Ignotas peteres, & Troia antiqua maneret,
 Troia per undosum peteretur classibus æquor?
 Me ne fugis? per ego has lacrymas, dextrā q. tuā te,
 Quando aliud mihi iam misera nihil ipsa * reliqui, 30
 Per connubia nostra, per inceptos hymenaos,
 Si bene quid de te merui, fuit aut tibi quidquam
 Dulce

Homerus in
Il. 14.

optimus rebus
euentus.

que & larba
nuntiauerat.

Apoll. Arg. so.

in te ipsum
odio mei.

iam enim &
pudorem, &
regnū neglexi.

Dulce meum; miserere domus labentis, & istam
 Oro (si quis adhuc precibus locus) exue mentem.
 Te propter Libycæ gentes, Nomadumque tyranni
 Odere, insensu Tyry: te propter eundem
 5 Extinctus pudor, & qua sola sidera adibam,
 Fama prior cui me moribundam deseris hospes?
 Hoc solum nomen quoniam de coniuge restat.
 Quid moror? an mea Pygmalion dum mœnia frater
 Destruat? aut captam ducat Getulus Iarbas?
 10 Saltem si qua mihi de te suscepta fuisset
 Ante fugam soboles; si quis mihi paruulus aula
 Luderet Aeneas, qui te tantum ore referret:
 Non equidem omnino capta, aut deserta viderer.
 Dixerat. ille Iouis monitis immota tenebat
 15 Lumina, & obnixus curam sub corde premebat:
 Tandem pauca refert. Ego te, quæ plurima fando
 Enumerare vales, numquam regina negabo
 Promeritam: nec me meminisse pigebit Elisa,
 *Dum memor ipse mei, dum spiritus hos reget artus.
 20 Pro re pauca loquar. Nec ego hanc abscondere furto
 Speravi: ne finge fugam: nec coniugis unquam
 Prætendi tædæ, aut hæc in fœdera veni.
 Me si fata meis paterentur ducere vitam
 Auspicijs, & sponte mea componere curas:
 25 Urbem Troianam primum, dulcesque meorum
 Reliquias colerem, & Priami tecta alta manerent,
 Et recidua manu posuissem Pergama victis,
 Sed nunc Italiam magnam Gryneus Apollo,
 Italiam Lycia iussere capeffere sortes.
 30 Hic amor, hæc patria est. si te Carthaginis arces
 Phœnissam, Lybicæque ad spectus detinet urbis:
 Quæ tandem, Ausonia Teucros consideret terra,

quasi dicat, ut si
 te non possum,
 tui saltem ima-
 ginem habere.

Hom in Il. 102.
 subaudi pro-
 festionem, aut
 Seruius.

post casum re-
 stituta.

quandoquidē
 fatis promit-
 titur.

*Invidia est? & nos fas extera querere regna.
 Me patris Anchisæ, quoties humentibus umbris
 Nox operit terras, quoties astra ignea surgunt,
 Admonet in somnis, & turbida terret imago:*
 quã illi infero
 e i debito. *Me puer Ascanius, capitis que *iniuria cari,* 5
*Quem *regno Hesperia fraudo, & fatalibus aruis,
 Nunc etiam interpretres diuûm, Ioue missus ab ipso,
 (Testor utrumque caput) celeres madata per auras
 Detulit: ipse deum manifesto in lumine vidi
 Intransem muros, vocem que his auribus hausi.* 10
 Homerus in
 ll. 102. ** Desine me que tuis incendere, te que querelis.
 Italiam non sponte sequor.*
 irata. *Talia dicentem iam dudum * auersa tuetur,
 Huc illuc voluens oculos, totum que pererrat
 Luminibus tacitis, & sic accensa profatur.* 15
 Hom. in ll. 174. ** Nec tibi diua parens, generis nec Dardanus auctor,
 Perfide, sed duris genuit te cautibus horrens
 Caucasus, Hircanæ que admorunt vbera tigres.
 Nam quid dissimulo? aut qua me ad maiora reseruo?
 Num fletu ingemuit nostro? num lumina flexit?* 20
 Nû lacrymas victus dedit? aut miseratus amatẽ est?
 quid prius,
 quid posterius
 dicam. *Qua quibus * anteferam? iam iam nec maxima Iuno,
 Nec Saturnius hæc oculis pater adspicit æquis.
 Nusquam tuta fides. eiectum, litore egentem
 Excepi, & regni demens in parte locani:* 25
*Amissam classem, socios à morte reduxi.
 Heu furijs incensa feror: nunc augur Apollo,
 Nunc Lycia sortes, nunc & Ioue missus ab ipso
 Interpretres diuûm fert horrida iussa per auras.
 Scilicet is superis labor est, ea cura quietos* 30
 Homerus ll. 5. *Sollicitat. * neque te teneo, neque dicta refello.
 I, sequere Italiam ventis: pete regna per undas:*

Spero

- Spero equidem medys, si quid pia numina possunt,
 Supplicia *hausurum scopulis, & nomine Dido luiturum.
 Sape vocaturum. sequar atris ignibus absens:
 Et, cum frigida mors anima seduxerit artus:
 5 Omnibus umbra locis adero: dabis improbe poenas.
 Audiam, & haec manes veniet mihi fama sub imos.
 His *medium dictis sermonem abrumpit, & auras cum Aeneas
 Aegra fugit, se' que ex oculis auertit, & aufert, multa dicere
 Linqvens multa metu cunctantem, & multa parante pararet.
 10 Dicere. suscipiunt famulae, collapsa' que membra
 Marmoreo referunt thalamo, stratis que reponunt.
 At pius Aeneas, quanquam lenire dolentem
 Solando cupit, & dictis auertere curas,
 Multa gemens, magno' que animum labefactus amore,
 15 Iussa tamen diuim exsequitur, classem que reuifit.
 *Tum vero Teucrici incumbunt, & litore celsas ob regis praesentiam.
 Deducunt toto naues: natat, vncta carina:
 Frondeutes que ferunt remos, & robor a siluis
 Infabricata fuga studio.
 20 Migrantes cernas, tota' que ex urbe ruentes:
 Ac veluti ingentem formicae farris aceruum
 Cum populant, hiemis memores, tecto' que reponunt,
 It *nigrum campis agmen, praedam' que per herbas hemistichium
 Conuectant calle angusto: pars grandia trudent, Ennij de ele-
 25 Obnixae frumenta humeris: pars agmina cogunt: phantis ait Ser-
 Castigant' que moras: opere omnis semita feruet. uius esse.
 Quis tibi tunc Dido cernenti talia sensus?
 Quos ue dabas gemitus? cum litora feruere late
 Prospiceres arce ex summa, totum' que videres
 30 Misceri ante oculos tantis clamoribus aequor?
 *Improbe amor quid non mortalia pectora cogis? Apoll. Arg. 81.
 Ire iterum in lacrymas, iterum tentare precando

*Cogitur & supplex animos submittere amanti;
Ne quid inexpertum frustra moritura relinquat.*

Anna, vides toto properari litore circum:

Vndique conuenere: vocat iam carbasus auras,

Puppibus & lati nautæ imposuere coronas.

pro, timere. vt
suprà.

Hunc ego si potui tantum * sperare dolorem,

Et perferre, soror, potero: misera hoc tamen unum

Exsequere, Anna, mihi. solam nam perfidus ille

Te colere, arcanos etiam tibi credere sensus:

faciles. vt, Et
quæ mollissi-
ma tempora
fandi.

Sola viri * molles aditus, & tempora noras.

I soror, atque hostem supplex affare superbum.

Non ego cum Danais Troianam excindere gentem

Aulide iuravi, classem'ue ad Pergama misi,

Nec patris Anchisæ cineres, manes'ue reuelli.

Cur mea dicta negat duras demittere in aures?

Quò ruit? extremum hoc misera det munus amanti:

Exspectet facilem' que fugam, ventos' que ferentes.

Non iam coniugium antiquum, quod prodidit, oro.

quod illi pul-
crum videtur.

Nec * pulcro vt Latio careat, regnum'q. relinquat:

Tempus inane peto, requiem, spatium' que furori,

Dum mea me victam doceat fortuna dolere.

Extremam hanc oro veniam; (miserere sororis).

sola morte.

Quã mihi cum dederis cumulata, * morte relinqvã.

Talibus orabat, tales' que miserrima fletus

Fert' que, refert' que soror. sed nullis ille mouetur

Fletibus, aut voces vllas tractabilis audit.

Fata obstant, placidas' que viri deus obstruit aures.

Ac veluti annosam valido cum robore quercum

Hom. in Il. 13. 1.

Alpini boreæ nunc hinc, nunc flatibus illinc

Eruere inter se certant: it stridor, & altè

Consternunt terram, concusso stipite, frondes:

Ipsa heret scopulis, & quantum vertice ad auras

Aethæ-

Aethereas, tantum radice in tartara tendit:

*Haud secus assiduis hinc, atque hinc vocibus heros
Tunditur, & magno persentit pectore curas.*

Mens immota manet, *lacrymae voluuntur inanes.

5 *Tum verò infelix fatis exterrita Dido*

Mortem orat: tædet cæli conuexa tueri.

Quo magis inceptum peragat, lucemque relinquat;

Vidit, thuricremis cum dona imponeret aris,

(Horrendum dictu) latices nigrescere sacros,

10 *Fusa que in obscenum se vertere vana cruorem.*

Hoc visum nulli, non ipsi effata sorori.

Præterea, fuit in tectis de marmore templum

Coniugis antiqui, miro quod honore colebat,

Velleribus niveis, & *festa fronde reuinctum.

15 *Hinc exaudiri voces, & verba vocantis*

Visa viri, nox cum terras obscura teneret:

Sola que culminibus ferali *carmine bubo

Sape queri, & longas in fletum ducere voces.

Multa que præterea vatum prædicta priorum

20 *Terribili monitu horrificant. agit ipse furentem*

In somnis ferus Aeneas: semper que relinqui

Sola sibi, semper longam in comitata videtur

Ire viam, & Tyrios desertæ querere terra.

*Eumenidum veluti demens videt agmina Pentheus,

25 *Et solem geminum, & duplices se ostendere Thebas:*

Aut Agamemnonius *scenis agitatæ Orestes,

Armatam facibus matrem, & serpentibus atris

Cum fugit, ultrices que sedent in limine Diræ.

Ergo, ubi concepit furias evicta dolore,

30 *Decreuit que mori, tempus secum ipsa modum que*

Exigit, & mastram dictis aggressa sororem

Consilium vultu tegit, ac spem fronte serenat.

Inueni

ipſius, non An-
næ, aut Dido-
nis.

diuina, vt ſi nu-
men coleret.

nam tacentis
bubonis felix
omen eſt.

Euripides Bac-
chis, & Aſchy-
lus Eumenidib.
tragædijs cele-
bratus, frequen-
ter actus.

antiquè, pro
gratulari.

fufinet, regit,
vt fuprà, Cælū,
& terras qui
numine tor-
quet.

gladium.

fabaudi, quàm
congerint
morte Sichæi.

cupreffo.

*Inueni, germana, viam, (*gratare forori)
Quæ mihi reddat eum, vel eome foluat amantem.
Oceani finem iuxta, ſolem'que cadentem
Vltimus Aethiopum locus eſt: vbi maximus Atlas
Axem humero *torquet ſtellis ardentibus aptum. 5
Hinc mihi Maſſyla gentis monſtrata ſacerdos,
Heſperidum templi cuſtos, epulas'que draconi
Quæ dabat, & ſacros ſeruabat in arbore ramos,
Spargens humida mella, ſoporiferum'que papauer.
Hæc ſe carminibus promittit ſoluerè mentes, 10
Quas velit; aſt alijs duras immittere curas;
Siftere aquam fluiijs, & vertere ſidera retro:
Nocturnos' que ciet manes. mugire videbis
Sub pedibus terram, & deſcendere montibus ornos. 15
Teſtor, cara, deos, & te, germana, tuum'que
Dulce caput, magicas inuitam accingier artes.
Tu ſecreta pyram tecto interiore ſub auras
Erige, & *arma viri, thalamo quæ fixa reliquit
Impius, exuuias' que omnes, lectum' que ingalem, 20
Quo perij, ſuper imponas. abolere nefandi
Cuncta viri monumèta iubet, monſtrat' que ſacerdos.
Hæc effata, ſilet: pallor ſimul occupat ora.
Non tamen Anna nouis pratexere funera ſacris
Germanam credit; nec tantos mente furores 25
Concipit; aut grauiora timet, *quàm morte Sichæi.
Ergo iuſſa parat.
At regina, pyra penetrali in ſede ſub auras
Erecta ingenti, tedis atque ilice ſecta,
Intendit' que locum fertis, & *fronde coronat. 30
Funerea: ſuper exuuias, enſem' que relictum,
Effigiem' que toro locat, haud ignara futuri.
Stant aræ circum, & crines effuſa ſacerdos*

Tercen-

- **Tercentum tonat ore Deos, Herebum' q. Chaos' que,*
Tergeminam' que Hecaten, tria virginis ora Diana.
Sparserat & latices simulatos fontis Auerni:
Falcibus & messe ad lunam quæruntur abenis
 5 *Pubentes herba nigri cum *lacte veneni.*
Queritur & nascentis equi de fronte reuulsus,
Et matri præreptus amor.
Ipsa mola, manibus' que pijs altaria iuxta,
Vnum exuta pedem vinclis, in veste recincta,
 10 *Testatur moritura deos, & conscia fati*
Sidera. tum, si quod non æquo fœdere amantes
Cura numen habet, iustum' que memor' que precatur.
 **Nox erat; & placidum carpebant fessa soporem*
Corpora per terras: siluæ que, & sæua quierant.
 15 *Æquora: cùm medio voluuntur sidera lapsu:*
Cùm tacet omnis ager: pecudes, pictæ que volucres,
Quæ que lacus late liquidos, quæ que aspera dumis
 **Rura tenent, somno posita sub nocte silenti*
Lenibant curas, & corda oblita laborum.
 20 *At non infelix animi Phœnissa, nec umquam*
Soluitur in somnos, oculis' ue, aut pectore noctem
Accipit. ingeminant cura: rursus' que resurgens
Sœuit amor, magnó que irarum fluctuat aestu.
Sic ad eò insistit, secum' que ita corde volutat.
 25 *En quid agam? *rursus ne procos irrisa priores*
Experiar? Nomadum' que petam connubia supplex,
Quos ego sum toties iam dedignata maritos?
Iliacas igitur classes, atque vltima Teucrum
 30 *Iussa sequar? quia ne auxilio iuuat ante leuatos?*
Et bene apud memores veteris st at gratia facti?
Quis me autem (fac velle) sinet? ratibus' q. superbis
Irrisam accipiet? nescis heu perdita, nec dum

refertur ad ver-
 bum, tonat, nõ
 ad, Deos.

succum nigrũ
 intelligit, qui
 exprimitur ex
 illis herbis.

Apoll. Arg.

Homerus in
 Il. 204.

non iterũ, sed,
 vicissim.

Laome-

quia per iusu-
randum Lao-
medon fecellit
Neptunum, &
Apollinem, qui
Troiam illi cō-
diderant.

Sichæi coniu-
git est enim
Sichæo, pro Si-
chæio.

Il. 14. 264.

pro quolibet
veto. nam Ze-
phyris de Afri-
ca nauigari nō
potest.
festinus.

ob illud quod
est infra: Ferte
citi flammæ.

Homerus in Il.
14.

Laomedontea sentis *periuria gentis?
Quid tum? sola fuga nautas comitabor ouantes?
An Tyrijs, omni que manu stipata meorum
Insequar? & quos Sidonia vix urbe reuelli,
Rursus agam pelago, & ventis dare vela iubebo? 5
Quia morere, ut merita es, ferro que auerte dolorem.
Tu lacrymis euicta meis: tu prima furentem
His, germana, malis oneras, atque obycis hosti.
Non licuit thalami expertem sine crimine vitam
Degere more fera: tales nec tangere curas? 10
Non seruata fides, cineri promissa *Sichæo?
Tantos illa suo rumpebat pectore questus.
Aeneas celsa in puppi, iam certus eundi,
Carpebat somnos, rebus iam rite paratis.
Huic se forma dei vultu redeuntis eodem 15
Obtulit in somnis, rursus que ita visa monere est,
Omnia Mercurio similis, vocem que, colorem que,
Et crines flauos, & membra decora iuuenta:
*Nate dea, potes hoc sub casu ducere somnos?
Nec, que circumstent te deinde pericula, cernis 20
Demens? nec *Zephyros audis spirare secundos?
Illa dolos, dirum que nefas in pectore versat,
Certa mori; vario que irarum fluctuat aestu.
Non fugis hinc *præcepis, dum præcipitare potestas?
Iam mare turbari trabibus, seuas que videbis 25
Collucere *faces, iam feruere litora flammis,
Si te his attigerit terris aurora morantem.
Eia age rumpe moras: varium, & mutabile semper
Femina. sic fetus, nocti se immiscuit atra.
Tum verò Aeneas subitis exterritus umbris, 30
*Corripit è somno corpus, socios que fatigat:
Præcipientes vigilate viri, & confidite transtris:

Soluite

Soluite vela citi: deus aethere missus ab alto
 Festinare fugam, tortos' que incidere funes,
 Ecce iterum stimulat sequimur te, sancte, deorum
 Quisquis es; imperio' que * iterum paremus ouantes.

5 Adsis o, placidus' que iuues, & sidera caelo
 Dextra feras dixit, vagina' que eripit enssem
 Fulmineum, stricto' que ferit retinacula ferro.
 Idē omnes simul ardor habet: rapiunt' que, ruunt' q.
 Litora deseruere: latet sub classibus equor:

10 Adnixi torquent spumas, & carula verrunt.

Et * iam prima nouo spargebat lumine terras
 Titboni croceum linquens Aurora cubile.

Regina è speculis ut primum * albescere lucem
 Vidit, & equatis classē procedere velis,

15 Litora' que, & vacuos sensit sine remige portus;
 Ter' que quater' que manu pectus percussa decorum,
 Flauentes' que abscissa comas. pro Iupiter, ibit
 Hic, ait, & nostris illuserit aduena regnis?

Non arma expedient, tota' que ex urbe sequentur,

10 Diripient' que rates alij naualibus? ite,
 Ferte citi flammās, date vela, impellite remos.

Quid loquor? aut ubi sum? que mentē insānia mutat?
 Infelix Dido, nunc te fata impia tangunt.

Tum decuit, cum sceptrā dabas. en dextra, fides' que,

25 Quem secum patrios aiunt portare penates,
 Quem subiisse humeris confectum etate parentem.

Non potui abreptum diuellere corpus, & undis
 Spargere? non socios? non ipsum absumere ferro

30 Ascanium? patrijs' que epulandum apponere mensis?

Verum anceps pugna fuerat fortuna: fuisset:

Quem metui moritura? faces in * castra tulissem:

Implesem' que foros flammis: natum' que, patrem' que

Cum

iam enim pa-
 ruerat præpa-
 rationē nauig-
 giorum.

Homerus in Il.
 114.

figura hypalla-
 ge non enim
 albescit lux, sed
 luce albescunt
 omnia.

Homerus in Il.
 38.

classē, ut, Nō
 castra moue-
 mus.

à matronis in
eius sacris.

Homerus in
Od. 11.

imploravit ab
Euandro, &
Tarchonte.

quasi ad poste-
ros loquitur.
infert enim ge-
nus omne futu-
rum.
Hannibalem
intelligit, qui
vastavit, mul-
tisque cladibus
Italiam afflixit.

quia dijs infe-
ris sacrificantes
aspergebantur
aqua: vt lib. vi.
Spargens rore
Icui.

Cum genere extinxem: memet super ipsa dedissem.
Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras,
Tu que harum interpret curarum, & conscia Iuno,
Nocturnis que Hecate trinijs *ululata per vrbes,
Et dira vtrices, & dij morientis Elise,
Accipite hæc, meritum que malis auertite numen,
Et nostras audite preces. si tangere portus
Insandum caput, ac terris adnare necesse est;
Et si fata Iouis poscunt, hic terminus hæret:
At bello audacis populi vexatus, & armis,
Finibus extorris, complexu auulsus Iuli,
Auxilium *imploret; videat que indigna suorum
Funera; nec, cùm se sub leges pacis iniqua
Tradiderit, regno, aut optata luce fruatur.
Sed cadat ante diem, mediâ que inhumatus arena. 15
Hæc precor: hanc vocẽ extremã cum sanguine fundo.
Tum *vos ô Tyrii stirpem, & genus omne futurum
Exercete odijs, cineri que hæc mittite nostro
Munera: nullus amor populis, nec fœdera sunt.
Exoriare *aliquis nostris ex ossibus ultor, 20
Qui face Dardanijs, ferro que sequare colonos,
Nunc, olim, quocunque dabunt se tempore vires.
Litora litoribus contraria, fluctibus undas
Imprecor, arma armis; pugnent ipsi que nepotes.
Hæc ait, & partes animum versabat in omnes, 25
Inuisam quarens quamprimum abrumpere lucem.
Tum breuiter Barcen nutricem affata Sichæi:
(Namque suam patria antiqua cinis ater habebat.)
Annam cara mihi nutrix huc siste sororem:
Dic, corpus properet fluuiali *spargere lympa, 30
Et pecudes secum, & monstrata piacula ducat:
Sic veniat. tu que ipsa pia tege tempora vitta.

Sacra

Sacra Ioui Stygio, que rite incepta paravi,
 Perficere est animus, finem que imponere curis,
 Dardaniꝝ que rogam capitis permittere flamma.
 Sic ait, illa gradum studio celerabat anili.

- 5 At trepida, & cœptis immanibus effera Dido
 Sanguineam voluens aciem, maculis que trementes
 Interfusa genas, & pallida morte futura,
 Interiora domus irrumpit limina, & altos
 Conscendit furibunda rogos, ensẽm que recludit
 10 Dardanium, *non hos questum munus in usus.
 Hic, postquam Iliacas vestes, notum que cubile
 Conspectit, paulum lacrymis, & mente morata,
 Incubuit que toro; dixit que nouissima verba:
 Dulces exuuia, dum fata, deus que sinebant,
 15 Accipite hanc animam, me que his exsoluite curis.
 Vixi, & quem dederat cursum fortuna, peregi:
 Et nunc magna mei sub terras ibit *imago.
 Urbem præclaram statui: mea moenia vidi:
 Ultra virum, *pœnas inimico à fratre recepi.
 20 Felix, heu nimium felix, si litora tantum
 Numquam Dardaniæ tetigissent nostra carina.
 Dixit & os impressa toro, moriemur inulta?
 Sed moriamur, ait: sic sic iuuat ire sub umbras.
 Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto
 25 Dardanus, & nostræ secum ferat omnia mortis.
 Dixerat: atque illam media inter talia ferro
 Collapsam adspiciunt comites, ensẽm que cruore
 Spumantem, sparsas que manus. it clamor ad alta
 Atria: concussam bacchatur fama per urbem.
 30 Lamentis, gemitu que, & femineo ululatu
 Tecta fremunt: resonat magnis plangoribus ather:
 *Non aliter, quàm si immissis ruat hostibus omnis

non enim ideo
 reliquerat eum
 Aeneas, vt eo
 in suam necem
 vteretur Dido.

umbra corpo-
 tis post obitũ.

nulla. n. auari
 pœna grauior,
 quàm amittere
 pecuniã, cuius
 causa scelus
 commiserat.

Homerus in Æ.
 200.

G

Car

Carthago, aut antiqua Tyros, flammæ que firentes
 Culmina per que hominū voluātur, per que deorum.
 Audyt exanimis; trepidō que exterrita cursu,
 Vnguibus ora soror* fœdans, & pectora pugnis
 Per medios ruit, ac morientem nomine clamat. 5
 Hoc illud germana fuit? me fraude petebas?
 Hoc rogos iste mihi, hoc ignes, aræ que parabant?
 Quid primum deserta querar? comitem ne sororem
 Spreuisti moriens? eadem me ad fata vocasses:
 Idem ambas ferro dolor, atque eadem hora tulisset. 10
 subaudi, rogos. His etiam* struxi manibus, patrios que vocavi
 Voce deos, sic te ut posita crudelis abessem?
 Extinxi te, me que, soror, populum que, patres que
 Sidonios, urbem que tuam.* date, vulnera lymphis
 permitte, aut, date aquam. Abluam; & extremus si quis super halitus errat, 15
 rogi. Ore legam, sic fata* gradus euaserat altos;
 Semianimem que sinu germanam amplexa fouebat,
 Cum gemitu, atque atros siccabat veste cruores.
 Illa graues oculos conata attollere, rursus
 Deficit: infixum stridet sub pectore vulnus. 20
 Ter sese attollens, cubitō que innixa, leuauit:
 Ter reuoluta toro est; oculis que errantibus alto
 Quæsiuit calo lucem, ingemuit que reperta.
 Tum Iuno omnipotens longum miserata dolorem,
 quia non natu- * Difficiles que obitus, Irim demisit olympo, 25
 ra, non fato, que luctantem animam, nexos que resoluere artus.
 sed casu perie- rat.
 Seruij error. Sed misera ante diem, subito que accensa furore;
 Nondum illi flauum Proserpina vertice crinem
 Abstulerat, Stygiō que caput damnauerat Orco. 30
 Hom. in II. 163. Ergo Iris croceis per cælum roscida pennis,
 Mille trahens varios aduerso sole colores,
 Deuolat,

*Deuolat, & supra caput adstitit. hunc ego Diti
Sacrum iussa fero, te que isto corpore soluo.
Sic ait, & dextra crinem secat: omnis & vnà
Dilapsus * calor, atque in ventos * vita recessit.*

anima receden-
te, corpus fri-
get. vitam au-
tem pro anima
posuit, vt lib. 4.
Georg. Tenuis
nascentem ac-
cerere vitas.

G. FABRICII OBSERVATIONES IN
QUATVOR PRIORES LIBROS
AENEIDOS.

Pag. 2. v. 21. *Ille ego.* Priores quatuor versus sine dubio Virgilij sunt, sed (vt interpretes aiunt) à Tucca, & Varro sublatis: qui rectè an secus id fecerint, alio fortasse loco dicemus. 4. 6. *Nec posse.* Donatus legit, Non posse, sensu eodem, affectu vehementiore. 5. 2. *& tollere vento.* Donato placuit, Et tollere ventos: & eodem modo citat Helenius, supra illud, Quo non arbiter Adriæ maior; tollere, seu ponere vult freta. 6. 24. *ia fortis Achate.* Charisius mutata declinatione, Achati. 7. 20. *magno in populo.* Hoc rectum, & sonorum: contra illos, qui epitheton ad seditionem referunt, & genus mutant, Ac veluti magna in populo cum sæpe coorta est Seditio. 8. 11. *Antea si quem.* Antea, à proprio *Αντεις*: aliter enim numerus non constat. vt, Pecti nihil me, sicut antea, iuuat. In sequenti dictione diuersitas inter veteres. Seruius legit, si quem, ait que esse vetus *παρὲλκον*, quo vtantur Lucilius, & Terentius. Ex Charisio constat quosdam legere, si quâ, pro, si quo in loco. Ego à Seruio nolui hoc loco discedere. 9. 31. *cum Iuppiter.* Duplici littera scribitur antiqua cõsuetudine, vt in nummo argenteo Neronis, I V P P I T E R C V S T O S. & antiquo auctoris incerti epigrammate, I V P P I T E R A S T R A. F R E T V M N E P T V N V S. T A R T A R A P L V T O. R E G N A P A T E R N A T E N E N T T R E S T R I A, Q V I S Q V E S V V M.

11. 2. *urbem, & promissa Lauini.* Alij copulam omitunt, vt sequentia sint *ἐπιεχέουσις*: urbem, moenia Lauinij.